

עזון תורני שכוחי

בעזה"י

אגדה של תורה

גליון 777

בית הכנסת "עולי בבל" ע"ש הרב יוסף חיים זצ"ל רח"י יוסף חיים אור-יהודה ת"ו

"בקהלם אל - תכד כבדי"

רש"י אומר, שיעקב אבינו ביקש שלא יזכירו את שמו במעשה קורה, כשמסופר כיצד אסף אנשים לריב אם משה רבינו. מריבות הן דבר גרוע, אף פעם לא כדאי להתערב בריב, ואת זה נלמד מהשועל החכם.

וכך היה הסיפור: האריה מלך החיות היה רעב מאוד, עד כי מרוב רעב הדיף הפה שלו ריח רע. "אני רעב, אני רעב..." נהם האריה. הוא פחד שימות מרוב רעב. לפתע עלה רעיון בראשו: "חיות! חיות! לבוא לפה מהר!" שאג האריה בקול. הסוס, ששמע ראשון את השאגות, מהר ודהר לעבר האריה. "בוא הנה, סוס", אמר האריה, "קרב את הראש שלך לפה שלי, ותגיד לי - מה אתה מריח?" הסוס התכופף והתקרב לפה הפתוח של האריה, ומיד קפץ אחורה: "פוי, איזה ריח נורא!" "תתבייש לך!" כעס האריה, "אתה מורד במלך! מגיע לך שאטרוף אותך!" ומיד התנפל האריה על הסוס וטרף אותו. עכשיו הרגיש האריה שבע. אבל השובע הזה רק לשלושה ימים, ואז התחיל האריה להיות שוב רעב. שוב קרא לחיות שיבואו אליו מהר. הזאב הגיע במרוצה, והאריה אמר לו: "התקרב לפה שלי ותגיד - מה אתה מריח?" הזאב, שזכר היטב את מה שקרה לסוס המסכן, התכופף ואמר: "אני לא מריח שום ריח מוזר!" "שקן!" שאג האריה, "אתה שקרת לי, ולכן מגיע לך שאטרוף אותך!" ומיד טרף האריה את הזאב. אחרי שלושה ימים, שוב הרגיש האריה שהוא רעב מאוד, וקרא לחיות. התקרב אליו השועל, והאריה אמר לו: בוא, בוא הנה שועל. התקרב לפה שלי ותגיד לי מה אתה מריח". "אדודי הבלך", ענה השועל בקול צרוד ובאף סתום, "אדי באד בצדד, האף שלי סתוב ואדי לא בסגל להריח כלוב..."

מסביר רבי מאיר מדז"יקוב ואומר: כשפורצת מריבה, יש אנשים שנכנסים לתוך המחלוקת ומסתבכים. זה מזיק להם גם בעולם הזה וגם בעולם הבא. אנחנו צריכים להיות כמו השועל החכם, להתרחק מהמריבה כאילו אנחנו לא מריחים - לא מבינים כלום במריבה, לא שיכים בכלל. לא להביע דעות לא לצד הזה ולא לצד האחר, ואז המריבה לא תזיק לנו.

פנתח האה

חז"ל מגלים לנו שיוסף לא גילה לאביו כל ימיו את אשר עבר עליו עד שהגיע למצרים. אולם האחים עדיין חששו. אולי בכל זאת יוסף ישנאנו. לו ישטמנו יוסף. כאשר האחים חוזרים מהלווייתו של יעקב הם עוברים דרך הבור שבו זרקו את יוסף. הוא ניגש ומתקרב למקום. הם חוששים אולי הוא בא לרמוז להם שהוא עדיין זוכר? אולי כעת הוא יפרע מאתנו? הייתה כאן טעות מצידם. והאמת שהוא שב כדי לברך ברוך שעשה לי נס במקום הזה. הם ראו שכשיעקב היה חי היה יוסף מזמינם לאכול על שלחנו, וכעת חדל מכך. הנה ראייה נוספת שיוסף עדיין שונא אותנו. שוב טעות. אומר המדרש שיוסף חשב לעצמו בעבר היה אבא מושב לי למעלה מראובן ולמעלה מיהודה, וכעת, אינו בדין שאשב למעלה מראובן שהוא הבכור ולמעלה מיהודה שהוא מלך. הנה לנו חוסר תקשורת. לו היו מדברים ביניהם, לו היו פורטים את שעל ליבם, לא היה הדבר מגיע לכאלה חששות ולצורך לבדות סיפורים. וכך הרי הכל גם התחיל עם השבטים. שהרי ולא יכלו דברו לשלום. הם חשדו ביוסף שכוונתו לנשלם מן הבכורה. בעקבות כך מכרוהו למצרים והסוף ידוע. חוסר תקשורת. לכך חז"ל אומרים שמי שיש לו בליבו על חבירו לא יותיר הדבר אצלו אלא יוכיח את חבירו. יתן לו הזדמנות להסביר את עצמו. כך נהג יעקב. הוא מבקש בפרשתנו מיוסף שיקבור אותו בארץ ישראל. ומוסיף מיד ואני בבואי מפן ממה עלי רחל בדרך וכו' מה ראה כעת יעקב לספר לו על קבורת רחל? יעקב חשש שאולי יש בלבו של יוסף עליו, מדוע אתה מבקש ממני לקבור אותך בא"י ואילו אתה לא קברת את אמא במערת המכפלה, אלא על אם הדרך? יעקב אינו משאיר קצוות פתוחים. הוא פותח את העניין. הוא מדבר על זה. הוא מבהיר את כוונתו העליונה בדבר שתהא רחל מתפללת על בניה כשילכו בגלות.

כך צריך לנהוג. זו תקשורת נכונה. אין לתת לחשדות ולטרוניות מקום להפוך לקפיצא או לשנאה ח"ו, יש לדבר על זאת ולבאר את הכוונה בדברים.

שבת שלום
שמשון אליעזר פוקס

זמני השבת
הדלקת נרות **4:33**
מוצאי שבת **5:35**
ר"ת: **5:57**

נא לטמור על קדושת הגליון
אין לקרוא בשעת התפילה

אהל לחידוש

חידושים ופג'נים לשולחן השבת

"ויברכם ביום ההוא לאמר"

מהו הדיוק "ביום ההוא לאמר"? חשבתי לפרש על פי דבריו הנפלאים של הגה"ק בעל החתם סופר ז"י"ע בהסבר הפסוק "ואתם הדבקים בה' אלוקיכם חיים כולכם היום" (דברים ד.ד.). עצה טובה נותנת התורה בפסוק הזה לאדם איך להתגבר על יצרו! כי אם האדם מעלה על לבו שיחיה שבעים שנה ויצטרך תמיד ללא הרף ללחום עם היצר הרע, יכול הוא בקלות להתייאש ולבוא לידי מסקנה, שלא כדאי להתנגד לו, כי ממילא לא יוכל להכניעו ולהתגבר עליו. אז איך יתנהג? אלא יאמר ויחשוב בליבו: אני אין לי לחיות אלא את היום הזה בלבד, וביום הזה אני לא שומע לעצת יצרי. יום אחד זה לא כ"כ נורא, וכך בכל יום יאמר לעצמו מחדש: רק היום ותו לא! וכך יוכל להתגבר על יצרו בנקל ולא ישבר מכך שמחכה לו עוד שבעים שנה... וממשיך וכותב: שזה מה שכתוב בפסוק, "ואתם הדבקים בה' אלוקיכם" אם רצונכם להיות דבוקים בה' אלוקיכם ולנצח את היצר הרע, העצה לכך היא: "חיים כולכם היום" תחשבו כל הזמן בלבכם שאתם חיים רק "היום" בעולם, וממילא תצליחו להיות דבוקים בתורה ללא שום פחד וחשש... זהו הפשט גם כאן: "ויברכם ביום ההוא" לאמר "שברכם יעקב שיהא רגיל בפייה לאמר: "ביום ההוא" שאין לנו אלא אותו יום בלבד, ורק כך תוכלו לנצח את היצר הרע. וממילא אם ככה תעשו, תזכו: "כי בך יברך ישראל לאמר, ישימך אלוקים כאפרים וכמנשה..."

בדור שעבר חי אחד מגאוני הדורות, עמוד ההוראה מרן ה"חזון איש" זכר צדיק וקדוש לברכה, שר התורה שהמית עצמו באוהלה. ובאותו דור חי "ארי במסתרים", שר בית הזוהר, הצדיק המקובל מהרי"ל אשלג זצ"ל, בעל פירוש "הסולם" על הזוהר הקדוש. פעם נועדו יחדיו שני המלכים, "מאן מלכי, רבנן". היה זה בשבוע של פרשת "ויחי", ובעל ה"סולם" השמיע פירוש על פסוק מן הפרשה. על יששכר – השבט שהקדיש עצמו להתעלות בתורה – נאמר: "וירא מנוחה כי טוב ואת הארץ כי נעמה, ויט שכמו לסבול ויהי למס עובדי". והפסוק קשה להבינו, נסתר הוא כביכול מיניה וביה: מי שרואה מנוחה כי טוב בוחר בחיי בטלה, אינו מטה שכמו לסבול! אלא מאי – באר הצדיק בעל ה"סולם" – יששכר חדור היה בהכרת הטוב לבורא עולם: הרי הכל שלו, וכל מה שיש לנו הכל מברכתו, כל כך גבר עלינו חסדו. במה נוכל להודות לו, מה נשיב לה' כל תגמולוהי עלינו! החליט יששכר לתת לבורא יתברך את הדבר היקר ביותר, החשוב ביותר, כהכרת הטוב. התבונן: מה הדבר החשוב ביותר לאדם? "וירא מנוחה כי טוב, ואת הארץ – הארציות – כי נעמה", אם כן, חשב, אותם אמסור לבורא יתברך! לא אהנה מן המנוחה המדושנת, אלא אטה שכמי לסבול עול תורה ומצוות! נהנה ה"חזון איש" מהפירוש המקורי, והיה חוזר עליו באזני מקורביו בהשתאות ובהערכה!

עשרה בטבת פסק מרן השלחן ערוך (סימן רמט), שכאשר חל יום התענית ביום שישי, יש להתענות ולהשלים את התענית, ואין לאכול לפני כניסת השבת. ולכן, כתב מרן רבינו עובדיה יוסף זצ"ל (חזון עובדיה תעניות עמוד טו), שאם הציבור מתפללים ביום התענית מנחה וערבית בשעה מוקדמת, (מקבלים שבת מוקדם), אינם רשאים לקדש על היין, עד זמן צאת הכוכבים, שהוא כרבע שעה לאחר שקיעת החמה.

ראש הממשלה והשרים מחליטים לרדת אל העם ולסייר במוסדות שונים בארץ. הם מגיעים לבית ספר, ומגלים ציוד מיושן, כיתות עלובות וחוסר במזגנים. "חסרים לנו תקציבים!", מתלונן מנהל ביה"ס. אין מה לעשות", משיב ראש הממשלה, "למדינה אין כסף". לאחר מכן הם מגיעים לבקר באוניברסיטה. הם מגלים כיתות צפופות כיסאות שבורים. "חסרים לנו תקציבים!", מתלונן הדיקן. אין מה לעשות", משיב ראש הממשלה, "אין כסף". משם נוסעים כולם לבקר בבית סוהר. הם מגלים תאים מוזנחים ותנאי כליאה קשים. חסרים לנו תקציבים!", מתלונן מפקד הכלא. "מהר!", מורה ראש הממשלה לעוזריו, "תדאגו להעביר 50 מיליון שקל לשיפוץ בתי הסוהר!" בצאת הפמליה מהמקום, פונים השרים לראש הממשלה: "איך זה שלכולם אמרת שאין כסף ולבית הסוהר יש???" "מכובדי השרים", משיב ראש הממשלה, "בבית הספר, סיימנו ללמוד. לאוניברסיטה כבר לא נלך, אבל לכלא יש סיכוי טוב מאוד שעוד נגיע!!"

שבת אחת ביקש הרש"ה לברך 'הגומל' בבית הכנסת. כשנשאל מדוע, הסביר שאשתו תלתה את מעילו לייבוש לאחר הכביסה וכעבור זמן מה המעיל נפל לארץ. "אילו הייתי בתוך המעיל הייתי עלול להיפגע קשות", אמר הרש"ה, "ולכן עלי להודות על נס הצלתו."

"אבא, זוכר שאמרת לי שאם אקבל ציון טוב אקבל 50 שקל? "אבא: "כן": "אז יש לי בשורה משמחת! חסכתי לך 50 שקל"

המורה: אחד ועוד אחד זה שתיים, שתיים ועוד שתיים זה ארבע, אז כמה זה ארבע ועוד ארבע תלמיד: זה לא הוגן! אתה עונה על השאלות הקלות ומשאיר לי את הקשות.

בכל ענייני העלון אפשר לפנות למייל:
8444774@Gmail.com

אהל המעשה

וינעל יוסף, לקבר את-אָביו... כל בית יוסף, ואָחיו ובית אָביו

באיזור נידח בארצות-הברית התחוללה לעת ערב סופת שלגים עזה. יהודי אמריקני בשם דיוויד נתקע ברכבו בכביש המהיר, עם אלפי נהגים נוספים. השלג נערס בגובה רב, ולא ניתן היה להתקדם כמעט הלאה. הוא פתח את הרדיו, ושמע בתחזית מזג האוויר כי המצב יישאר כך במשך כל הלילה. לנהגים התקועים בשלג הוצע שלא להישאר במכוניותיהם משך הלילה, מחשש לקיפאון, ולחפש מקומות לינה באחד מהיישובים הסמוכים.

דיוויד הגיע לעיירה קרובה בצד הדרך, וניסה למצוא מקום שבו יוכל להעביר את הלילה. רבים הקדימו אותו, והוא לא הצליח למצוא שום מקום פנוי – לא באכסניה (המלון) המקומית ולא בבתי-התושבים. אחד המקומיים אמר לו שיש סיכוי למצוא מקום לינה רק בבית-האבות שבקצה העיירה, והורה לו את הדרך להגיע לשם.

הוא הצליח איכשהו להגיע ליעד וביקש להיכנס, אבל נתקל בסירוב מצד המנהל. הסתבר שאפילו בית-האבות היה תפוס לגמרי בעקבות סופת השלגים, ופרט לזקנים שהתגוררו במקום בקביעות, נמצאו נהגים רבים שהספיקו להגיע מבעוד מועד ולמצוא מיטה פנויה או לפחות מזרון המונח על הרצפה. הוא התחנן בפני המנהל, הבטיח לשלם במיטב כספו, ואף טען שמדובר בפיקוח נפש.

לבסוף, המנהל התרצה והסכים להכניס אותו פנימה, אבל הסביר שמכיוון שאין להם אף מיטה פנויה ואפילו לא מזרון, יהיה עליו לישון על כסא המנהלים שלו במשרדו. דיוויד הודה לו מאוד, ונכנס לחדר המנהל החם והנעים. לאחר שנרגע מעט והתארגן לשינה, ניסה לנמנם על כורסת המנהלים, כשהוא שמח על כך שלפחות אינו מופקר לקור המוות שבחוץ. בבוקר הציץ דיוויד מבעד לחלון, וראה כי השמים התבהרו והשלגים מפולסים ע"י המפלסות ומתחילים להפשיר.

לאחר שעה הגיע המנהל למשרדו, שוחח מעט עם דיוויד ואמר: "אה, אני מבין שאתה יהודי. בדיוק אתמול נפטר אצלנו זקן ערירי לגמרי, שביקש להיקבר בבית-קברות יהודי, אבל זו קבורה יקרה מאוד ואין לנו תקציב לכך. תכננתי לקבור אותו בבית-הקברות הנוצרי המקומי, אבל אם אתה מעוניין לעשות חסד עם אחד מבני דתך, אוציא את גופתו מחדר המתים ותוכל לחפש עבורו בית-קברות יהודי מתאים בעיר אחרת".

דיוויד התלבט מאוד. איך יוכל לנסוע עם גופה במכוניתו, ובפרט שמדובר במת שאינו קשור אליו כלל? הרי יכולים להעליל עליו עלילות משונות! לבסוף גבר אצלו המצפון היהודי, והוא החליט לקחת את הנפטר ולדאוג לקבורתו בעיירה סמוכה. הוא לקח מהמנהל את כל מסמכי הזיהוי הקשורים לנפטר, והניח אותם במגירה שברכבו. שני עובדים העמיסו בתא המטען מאחור את הנפטר, שהיה מונח בארון. דיוויד התניע את רכבו בתקווה שיגיע במהירות למקום שבו נמצא בית-קברות יהודי, שם יוכל להטמין את הגופה.

כאשר הגיע לעיירה הגדולה הקרובה, חיפש דיוויד את אנשי הקהילה היהודית. לאחר שמצא אחד מהם, התקשרו יחד לראש הקהילה המקומית. הוא סיפר לו את המעשה והסביר שברשותו גופת יהודי זקן וערירי, שלפני מותו ביקש ממנהל בית-האבות בעיירה הסמוכה לקבור אותו בבית-קברות יהודי. עוד סיפר שהוא עצמו נקלע לגמרי במקרה לאותו בית-אבות, ושהתבקש כיהודי לקיים את צוואת הנפטר.

ראש הקהילה ענה: "הבעיה היא שגם אצלנו הקבורה יקרה מאוד. כבר עדיף לחיות לנצח... אבל בעצם, יש לנו חלקה מיוחדת עבור יהודים עריריים שאין מי שישלם עבורם את הקבורה. נדיב אחד בשם יהושע גייקובסון, שנעלמו עקבותיו, תרם לפני שנים רבות את החלקה הזאת".

דיוויד הגיע למשרדו של ראש הקהילה כדי לסדר את ענייני הקבורה מכל הבחינות הפורמליות. ראש הקהילה עיין לרגע במסמכיו של הנפטר. לפתע נפערו עיניו בתדהמה, ונשימתו נעתקה. הוא עלעל שוב ושוב בדפים שהונחו על שולחנו, וצנח על כיסאו בתנוחת עילפון. דיוויד השתאה. הוא ניער את ראש הקהילה הנכבד, ולאחר שהרגיעו, שאל: "מדוע התעלפת כשהסתכלת במסמכים הללו?". "אני לא מאמין... שמו של הנפטר הוא יהושע גייקובסון.

הוא הנדיב שתרום לפני שלושים שנים את חלקת הקבורה לעריריים"

שם אבותי

התופעה של שינוי והחלפת שמות מזמן יצאה מגבולות הנורמה ואני נדרש לדבר מידי יום בפרט כשיש אנשים הקוראים לעצמם "רבנים" כשלצערנו אפילו דף גמרא הם לא יודעים לקרוא והם ממש גורמים לאנשים עוול כשאומרים להם לשנות שם ועוד לשמות ממש לא טובים. על כן רבות נשאלתי מאנשים ונשים שהוסיפו לעצמם שם הלכו למשרד הפנים ושינו שם. בשבוע שעבר תוך כדי שיעור תורה, פנתה אלי אשה מעזרת הנשים ממש בלחץ, כיוון שבעצת "רב" שינתה את שמה ולא רק זאת אלא שינתה את שמה בתעודת הזהות. ואילו כעת חיויתי את דעתי בשיעור, שהשם החדש הינו שם לא טוב מה היא תעשה עכשיו 7 שנים היא לא יכולה לשנות בת.ז. חייכתי ואמרתי ששם משנים אך ורק במי שברך ליד ספר תורה ושם שלא שינו אותו ב'מי שברך' אינו שם. ולשאלת רבים מהיכן לקחתי דבר זה? **בגליון נר לשלחן שבת מס' 809 הביא מעשה ממרן החזו"א** היה זה לפני שנים, יומיים לאחר לידת תינוקת למזל טוב, אם היולדת, הסבתא נפטרה בעקבות שטף דם במוח. עוד לפני הלידה, נדברו ההורים והחליטו לקרוא לתינוקת על שם דודה רחוקה. אלא שבעקבות פטירת הסבתא, ביקש הסבא מחתנו שהם יקראו לתינוקת על שמה. הבעיה היתה שהרופאים אמרו שאסור להודיע ליולדת על מות אמה, כי במקרה כזה החלב של האם יעצר, וזו סכנה לתינוקת. בשנים ההם זו היתה סכנת חיים, כי לא היה בארץ ישראל תחליפי חלב. לאחר שלשה שבועות הביאו חלב מחו"ל, ואז הודיעו ליולדת על מות אמה. האב כאמור המתין עם קריאת השם, אך האם שלא ידעה מכל מה שארע, החליטה לקרוא לתינוקת בשם מיכל, וכך החלו לקרוא לה. עתה שהיולדת ידעה על פטירת אמה ועל בקשת אביה לקרוא לתינוקת על שמה, ההורים נבוכו ולא ידעו מה לעשות. הלך האב למרן ה"חזון איש" וסיפר את שארע עמהם. השיבו רבינו: "אתם יכולים לקרוא לתינוקת על שם הסבתא - שם שלא עשו עליו ימי שברך" בקריאת התורה אין לזה תוקף". כמובן שבכל מצב שינוי שם עושים אך ורק על פי דעת של תלמיד חכם אמיתי

יום רביעי א' טבת
נר ה' והנוכה התשפ"ה

דב"ר עשו

הודעה חשובה לציבור

הוסר הפיקוח

הריני להודיע כי הסרתי את הפיקוח
מהמותג "סופר מפואר", ומהמותג בדצ"י
נפיות ציצית, ציציות ילדים, טליתות כותנה, וכ"ו
עליהם מתנוסס שמי. ומעתה ואילך
אין לי שום קשר, אחריות ופיקוח כלל וכלל
על כל המוצרים הנ"ל.

וע"ז באעה"ח

שמשון אליעזר פוקס

אור-יהודה, מודיעין עילית.

לבריאות ברכה והצלחה
סמי בן חילוזה
שמחה בת שרה הי"ו
הם וילדיהם וכל אשר להם.

סעיד אשר בן לאה הי"ו
אורה בת סג'ורה הי"ו

שיעור בפרשת שבוע

מהרב שמשון פוקס שליט"א

כל יום חמישי

מיד לאחר מנחה

בביכני"ס אור אבנר

רח' משה דיין קרית הסבינונים יהוד

מנחה - 16:15

"עץ חיים היא למחזיקים בה"

לזכות להצלחה ולבריאות איתנה

יצחק שוחט בן סועד ומשפ' הי"ו

שאול סאלם בן נג'ט ומשפ' הי"ו

אסף מזרחי בן רחל ומשפ' הי"ו

דוד אשר בן איבון ומשפ' הי"ו

אופיר דלל בן אורה ומשפ' הי"ו

יחזקאל בן ברטה ומשפ' הי"ו

דוד חיים בן עליזה ומשפ' הי"ו

מאיר ברזני בן צבי ומשפ' הי"ו

בית הכנסת "עולי בבל" ע"ש הרב יוסף חיים זצ"ל

תפילות בימי חול: שחרית - 7:30 מנחה - 16:30 ערבית - 17:15

שיעורי תורה אחרי ערבית

רב ביהכנ"ס הרב יהונתן הכהן אמדדי שליט"א - יום א' ב' ד'

הרב שמשון פוקס שליט"א - יום ג' הרב נאור דרשני שליט"א - יום ה'

הרב רפאל עגיב שליט"א - יום ה' בשעה 19:00

תפילות שבת קודש:

שיר השירים - 16:20 מנחה - 16:30 קבלת שבת - 16:45

שחרית - 7:00 מנחה א' - 13:30 מנחה ב' - 16:00 ערבית - 17:25

שיעורי תורה בשבת: הרב בן יאבו שליט"א - 12:30 וב- 14:10

נימוד אברכים עם תנמידים כל יום שני ורביעי בשעה 20:00

ערבית מאוחרת: יום ב' 20:50 יום ד' 20:50 יום ה' 20:30

בית הכנסת "היכל יצחק דוד"

רח' דוד אלעזר 18

תפילת שחרית - 7:00

מנחה וערבית (סמוכות) 16:30

בשעה 18:00 שיעור

מהרב דניאל קמחי שליט"א

שיעורי תורה אחרי ערבית

יום א' - הרב שמשון פוקס שליט"א